

פרשת שלח

פרק י"ג

א. וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה, לֵאמֹר:

ב. שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים, וַיָּתְרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן, אֲשֶׁר אָנִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל, אִישׁ אֶחָד, אִישׁ אֶחָד לְמִטַּה אֲבֹתָיו תִּשְׁלָחוּ, כֹּל נָשִׂיא בָהֶם:

שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים, לְמַה נִּסְמְכָה פֶּרֶשֶׁת מִרְגְּלִים לְפֶרֶשֶׁת מִרְגְּלִים

שְׁלַח לְךָ, הָאֵם הַקֶּבֶ"ה צִוּוּהָ לְשַׁלּוּחַ מִרְגְּלִים וְמָה הַכּוּוֹנָה "שְׁלַח לְךָ"

הֵיכָן מְצִינֵנו שְׁבַנֵי יִשְׂרָאֵל בִּקְשׁוֹ לְשַׁלּוּחַ מִרְגְּלִים

וּמֹשֶׁה נִמְלֵךְ בְּשִׁכְנֵהוּ, וְהַקֶּבֶ"ה אָמַר לוֹ הִרֵי כָבֵד אִמְרָתִי לָהֶם שֶׁהָאָרֶץ הִיא זֹבֶת חֶלֶב וְדִבְשׁ, וְאֵין צוֹרֵךְ בְּמִרְגְּלִים

וְכִינֹן שֶׁבָכַל זֹאת בִּקְשׁוֹ לְשַׁלּוּחַ, מָה הַקֶּבֶ"ה נִשְׁבַּע

ג. וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה מִמִּדְבַּר פָּאָרָן, עַל פִּי ה', בָּלֶם אֲנָשִׁים, רָאשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה:

עַל פִּי ה', הַקֶּבֶ"ה לֹא רָצָה שִׁישְׁלָחוּ אוֹתָם, אִ"כ מָה הַפִּירוּשׁ "עַל פִּי ה'"

כּוֹלֶם אֲנָשִׁים, מָה הַכּוּוֹנָה בְּכָל מָקוֹם שֶׁכָּתוּב בְּמִקְרָא "אֲנָשִׁים"

וּמִדּוּעַ הַמִּרְגְּלִים מְכֻנָּה כֵךְ, הִרֵי הֵם הוֹצִיאוּ דִיבָה עַל הָאָרֶץ

ד. וְאַלֶּה שְׁמוֹתָם, לְמִטַּה רְאוּבֵן, שְׁמוּעַ בֶּן זִכְוֹר; ה. לְמִטַּה שְׁמֹעֲזָן, שִׁפְטָן בֶּן חוּרִי; ו. לְמִטַּה יְהוּדָה, פָּלֵב בֶּן יִפְנֵה; ז. לְמִטַּה יִשְׁשָׁכָר,

יִגְאֵל בֶּן יוֹסֵף; ח. לְמִטַּה אֶפְרַיִם, הוֹשֵׁעַ בֶּן נוּן; ט. לְמִטַּה בִּנְיָמִן, פִּלְטִי בֶן רַפּוּא; י. לְמִטַּה זְבוּלֹן, גְּדִיֵּאל בֶּן סוּדִי; יא. לְמִטַּה יוֹסֵף

לְמִטַּה מְנַשֶּׁה, גְּדִי בֶן סוּסִי; יב. לְמִטַּה דָּן, עַמִּיאֵל בֶּן גִּמְלִי; יג. לְמִטַּה אֲשֶׁר, סִתּוֹר בֶּן מִיכָאֵל; יד. לְמִטַּה נִפְתָּלִי, נַחֲבִי בֶן וָפְסִי; טו.

לְמִטַּה גָּד, גֵּאוּאֵל בֶּן מְכִי;

טז. אֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים, אֲשֶׁר שְׁלַח מֹשֶׁה לְתוֹר אֶת הָאָרֶץ, וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשִׁיעַ בֶּן נוּן, יְהוֹשֻׁעַ:

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשִׁיעַ וְגו', הַתּוֹרָה כָּתְבָה אֶת זֶה כָּאֵן, מִשּׁוּם שֶׁבִּשְׁנֵינֵינוּ שְׁמוֹ מְרֻמָּז מָה שֶׁמֹּשֶׁה הִתְפַּלֵּל עָלָיו

מָה הֵייתָ תְּפִילָתוֹ

וְכִיצַד זֶה מְרֻמָּז בְּשֵׁם "יְהוֹשֻׁעַ"

יז. וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה, לְתוֹר אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן, וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם, עַלֹּז זֶה בְּנִגְבַּב (בְּצַד דְּרוֹם), וַעֲלִיתֶם אֶת הָהָר:

עַלֹּז זֶה בְּנִגְבַב, מִדּוּעַ אָמַר לָהֶם לְהִתְחִיל דּוּקָא מִצַּד דְּרוֹם

מָה הַמִּשְׁלַל שֶׁרָשׁ"י מְבִיא עַל זֶה

יח. וְרִאִיתֶם אֶת הָאָרֶץ מָה הוּא, וְאֵת הָעָם הַיֹּשֵׁב עָלֶיהָ, הַחֲזָק הוּא הָרַפָּה, הַמְעֻט הוּא אִם רַב:

אֶת הָאָרֶץ מָה הִיא, לְהֵלֵן (פְּסוּקִים י"ט-כ') מְדַבֵּר עַל בְּדִיקַת סוּג הָאָרֶץ, וְכָאֵן צִוּוּם לְבִדּוֹק אִיזָה אֲנָשִׁים הִיא מְגַדֶּלֶת

מָה הֵם שְׁנֵי הַדְּבָרִים שֶׁהָאָרֶץ גּוֹרֶמֶת לְיוֹשְׁבֵיהָ: 1. _____ 2. _____

הַחֲזָק הוּא (הָעָם) אוֹ הָרַפָּה, אִיזָה סִימָן מִסֵּר לָהֶם לְבִדּוֹק זֹאת

יט. וְמָה הָאָרֶץ, אֲשֶׁר הוּא יֹשֵׁב בָּהּ, הַטּוֹבָה הוּא אִם רָעָה, וְמָה הָעָרִים, אֲשֶׁר הוּא יֹשֵׁב בָּהֶנָּה, הַמְּחַנְנִים אִם הַמְּכַבְּדִים:

הַבְּמַחְנִים, פֶּרֶשׁ

הַטּוֹבָה הִיא, בָּאֵלּוּ דְּבָרִים

כ. וְמָה הָאָרֶץ, הַשְּׂמֵנָה הוּא אִם רָעָה, הַיֵּשׁ בָּהּ עֵץ אִם אֵין, וְהַתְּחַנְנָתָם וְלִקְחָתָם מִפְּרִי הָאָרֶץ, וְהַיָּמִים יָמֵי בְּכוּרֵי עֲנָבִים:

הַיֵּשׁ בָּהּ עֵץ, מָה הַכּוּוֹנָה

בְּכוּרֵי עֲנָבִים, "בְּכוּרִים", הֵינּוּ תַּחֲלִילַת בִּישׁוּל הַפִּירוּת, פֶּרֶשׁ "יָמֵי בְּכוּרֵי עֲנָבִים"

המשך פרשת שלח פרק י"ג

כא. וַיַּעֲלֹ וַיִּתְּרוּ אֶת הָאָרֶץ, מִמִּדְבַּר צֵן עַד רְחֹב, לְבֹא חֲמַת:

כתב רש"י בד"ה ממדבר צין עד רחוב לבא חמת, וז"ל:

- הלכו בגבוליה בלורך וברוחב כמין גא"ס, (כר: L)
- הלכו רוח גבול דרומית, ממקצוע מזרח עד מקצוע מערב, כמו שליוה משה "עלו זה בנגב", דרך גבול דרומית מזרחית עד הים, שהים הוא גבול מערבי.
- ומשם חזרו והלכו כל גבול מערבי על שפת הים.
- עד לבא חמת שהוא אלכל הר ההר במקצוע מערבית לפונית.

לפניך מפת ארץ ישראל,

ציין מספרים בנקודות הלבנות:

- במקום שהתחילו המרגלים - ציין את הספרה 1
- במקום שהלכו לשם בתחילה - ציין את הספרה 2
- במקום שבו הגיעו לבסוף - ציין את הספרה 3

סיכום דברי משה אל המרגלים

כתוב את לשון הפסוק	דברי משה	
	להתחיל בצד דרום של ארץ ישראל	א.
	לבדוק האם הארץ מגדלת אנשים חזקים או חלשים	ב.
	האם היא מרבה אוכלוסין או ממעטת	ג.
	סימן איך לדעת אם הם חזקים או חלשים	ד.
	האם יש בה מעינות	ה.
	האם הארץ משובחת או כחושה	ו.
	האם יש בה אדם כשר שיכול להגן עליהם	ז.

המשך פרשת שלח פרק י"ג

כב. וַיַּעֲלֹ בְנֹגֶב וַיָּבֹא עַד חֲבֵרוֹן, וְשָׁם אַחִימֶן שִׁשִּׁי וְתַלְמִי יִלְדֵי הָעֵנָק, וַחֲבֵרוֹן שִׁבְעַת שָׁנִים נִבְנְתָה. לִפְנֵי צֵעַן מִצְרַיִם:

ויבוא עד חברון, מדוע כתוב "ויבוא" בלשון יחיד

לשם מה הלך לשם

וחברון שבע שנים נבנתה, מדוע אי אפשר לפרשו כפשוטו, שחברון נבנתה שבע שנים לפני צוען מצרים

וכתב רש"י שהכוונה "שהייתה מְבֻנָּה בכל טוב על אחד משבעה בצוען"

פרש את דבריו

וכתב רש"י שהכתוב "בא להודיעך שבחה של ארץ ישראל", דהיינו, שהמקום הגרוע שבארץ ישראל, הרבה יותר משובח מהמקום המשובח ביותר בכל הארצות.

איזה חלק הכי גרוע בארץ ישראל מה ההוכחה לזה

ומה היא הארץ הכי מעולה מכל הארצות מה ההוכחה לזה

ומה היא העיר הכי מעולה בארץ זאת מה ההוכחה לזה

כג. וַיָּבֹאוּ עַד נַחַל אֲשָׁפֹר, וַיִּכְרְתוּ מִשָּׁם זְמוּרָה וְאַשְׁפּוֹר עֲנָבִים אֶחָד, וַיִּשְׁאַהֻּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים, וּמִן הָרְמָנִים וּמִן הַתְּאֵנִים:

זְמוּרָה, האם הם הביאו גם זמורה וגם אשכול ענבים אלא מה הכוונה "זמורה ואשכול ענבים"

וישאוהו במוט בשנים, כתב רש"י שמזה שנכתב "וישאוהו במוט", יודע אני שהוא בשנים

כיצד מוכח כן אלא על מה קאי "בשנים"

מי מהמרגלים לא השתתפו בנשיאת הפירות

ומדוע

כמה מרגלים לקחו את: הרימון התאנה האשכול

בגמ' סוטה (לד.) מבואר שנשאוהו בארבעה מוטות, שנים עליונים עליהם היה מונח האשכול, ומתחתם עוד שנים לסייע לעליונים.

חשבון משקל האשכול:

כמה יכול היה כל אחד לשאת בפני עצמו ומנלן

וכשאחר מסייעו, פי כמה ממשאו הוא יכול לשאת

לפי"ז, מה היה משאו של כל אחד מהמרגלים א"כ, כמה היה משא האשכול כולו

כד. לַמָּקוֹם הַהוּא, קָרָא נַחַל אֲשָׁפֹר, עַל אֲדוֹת הָאֲשָׁפֹר, אֲשֶׁר כָּרְתוּ מִשָּׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

כה. וַיֵּשְׁבוּ מִתּוֹר הָאָרֶץ מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם:

וישבו מתור הארץ מקץ ארבעים יום, כמה פרסאות מהלך אדם בינוני ביום אחד

מה היה הקיפה של ארץ ישראל באותו זמן

לפי"ז, כמה זמן היה צריך בכדי ללכת את ארץ ישראל לארכה ולרחבה

א"כ, איך יתכן שתרו את הארץ רק ארבעים יום

ומדוע עשה הקב"ה כן

כו. וַיָּלְכוּ, וַיָּבֹאוּ אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֹהֲרֹן, וְאָל כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֶל מִדְבַּר פָּארָן קִדְשָׁה, וַיֵּשְׁבוּ אוֹתָם דָּבָר וְאֵת כָּל הָעֵדָה, וַיִּרְאוּם אֵת

פְּרֵי הָאָרֶץ:

וילכו ויבאו, בפסוק כ"ה כתוב "וישבו מתור הארץ", ומזה שנכתב "וילכו", למדנו שהוקש הליכתן לביאתן

לענין מה הוקשו

וישיבו אותם דבר, למי מהמרגלים הכוונה

כז. וַיִּסְפְּרוּ לֹא וַיֹּאמְרוּ, בָּאֵנוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ, וְגַם זָבַת חֶלֶב וְדִבְשָׁה הִוא, וְזֶה פְּרִיָּהּ:

זבת חלב ודבש היא, מדוע הזכירו זאת, הרי רצו לגנות את הארץ

המשך פרשת שלח פרק י"ג

כח. אָפֶס כִּי עַז הָעָם הָיָשָׁב בְּאֶרֶץ, וְהָעָרִים בְּצִרּוֹת גְּדֹלֹת מְאֹד, וְגַם יָלְדֵי הָעֵנָק רָאִינוּ שָׁם:

והערים בצורות, פרש _____

כט. עָמַלְק יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב, וְהַחֲתִי וְהַיְבוֹסִי וְהָאֱמֹרִי יוֹשְׁבֵי בְּהָר, וְהַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב עַל הַיָּם, וְעַל יַד הַיַּרְדֵּן:

עמלק יושב, מדוע הזכירו את עמלק, והרי אינו מ' עממין שנצטוו לכבוש את ארצם _____

ועל יד הירדן, מה הפירוש "על יד" _____

המרגלים אמרו שלא יכלו להיכנס לארץ ישראל, משום שהיא מיושבת בעמים גיבורים בכל גבולותיה.

בירדן שהוא הגבול המזרחי ישבו הכנעניים, ובהרים שבצד צפון ישבו החתי היבוסים והאמורים

ואלו עמים היו בצד: מערב _____ דרום _____

ל. וַיְהִי כַּלָּב אֶת הָעָם אֵל מִשָּׁה, וַיֹּאמֶר עֲלֶה נַעֲלֶה וְנִרְשְׁנוּ אֹתָהּ, כִּי יָכוֹל נוֹכַח לָהּ:

ויהס כלב, פרש "ויהס" _____

איך יש בלשון זו משמעות של השתקה (רש"י בסוף הפסוק) _____

אל משה, כדי שיוכלו לשמוע את דבריו על משה

מה עשה כדי להשתקם _____

ומה חשב השומע שהוא רוצה להמשיך ולומר _____

ובני ישראל הבינו כך, משום שקראו "בן עמרם", ולא בשמו, והוא קראו כן כדי להטעותם (ע"פ מזרחי).

ומה באמת המשיך לומר _____

וכוונת כלב הייתה, שאחרי שנתברר לנו אמיתות נבואתו, א"כ מה לנו בקושי הדבר וכובדו, עלינו רק להשען על משה נביא ה' (באר יצחק).

עלה נעלה, מה התכוין כלב לומר להם בזה _____

לא. וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר עָלוּ עִמּוֹ אָמְרוּ, לֹא נוֹכַח לַעֲלֹת אֵל הָעָם, כִּי חָזַק הוּא מִמֶּנּוּ:

חזק הוא ממנו, "ממנו", האם התכוונו לעם ישראל _____ אלא למי התכוונו _____

לב. וַיֹּצִיאוּ דִבַּת הָאֶרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אֹתָהּ, אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר, הָאֶרֶץ אֲשֶׁר עָבְרָנוּ בָּהּ לְתוֹר אֹתָהּ, אֶרֶץ אֲכָלֶת (הוֹרֶגֶת) יוֹשְׁבֶיהָ הוּא,

וְכָל הָעָם אֲשֶׁר רָאִינוּ בְּתוֹכָהּ, אֲנָשִׁי מַדּוּת:

אוכלת יושביה, מדוע חשבו כן _____

והקב"ה עשה כן לטובתם, מה הייתה הטובה בזה _____

אנשי מדות, מדוע ה"ענקים" מכונים כך _____

לג. וְשָׁם רָאִינוּ אֶת הַנְּפִילִים בְּנֵי עָנָק, מִן הַנְּפִילִים, וְנָחִי בְּעֵינֵינוּ כְּחִגְבִּים, וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם:

הנפילים, מי היו אותם הנפילים _____

וכן היינו בעיניהם, איך ידעו זאת _____

ענק, "ענק" הוא תכשיט שעונדים על הצוואר (שרשרת), ומרוב גבהם, היה נראה שעונדים את השמש על צווארם.

פרק י"ד

א. וַתֵּשֶׂא כָל הָעֵדָה, וַיִּתְּנוּ אֶת קוֹלָם, וַיִּבְכוּ הָעָם בְּצִלְיָהּ הַהוּא:

כל העדה, קודם נתנו "העדה" את קולם, ואז "ויבכו עמהם גם העם", מי הם "העדה" _____

ב. וַיָּלֻנוּ עַל מִשָּׁה וְעַל אֶהֱרֹן, כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם כָּל הָעֵדָה (הסנהדראות), לֹא מִתְּנוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, אוּ בְּמִדְבַּר הַזֶּה לֹא מִתְּנוּ:

ג. וְלָמָּה ה', מִבִּיֵּא אֹתָנוּ אֶל הָאֶרֶץ הַזֹּאת לְנַפֵּל בְּחָרֶב, נִשְׁכְּנוּ וְנִטְפְּנוּ יְהִיו לָבָז, הֲלֹא טוֹב לָנוּ שׁוֹב מִצְרָיִמָּה:

ד. וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו, נִתְּנָה רֹאשׁ וְנִשְׁוֹבָה מִצְרָיִמָּה:

ל' מתנו, פרש "ל'ו" _____ ומה הכוונה "ל'ו מתנו" _____

המשך פרשת שלח פרק י"ד

נתנה ראש, בני ישראל רצו למנות עליהם מנהיג שיחזירם למצרים

את מי רצו למנות: לפי תרגומו _____ לפי פירוש רבותינו _____

ה. וַיַּפֵּל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל פְּנֵיהֶם, לִפְנֵי, כָּל קְהֵל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

ו. וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון, וְכָלֵב בֶּן יִפְנֹה, מִן הַתָּרִים אֶת הָאָרֶץ, קָרְעוּ בְּגָדֵיהֶם:

ז. וַיֹּאמְרוּ אֶל כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר, הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבְרָנוּ בָּהּ לְתוֹר אֹתָהּ, טוֹבָה הָאָרֶץ מְאֹד מְאֹד:

ח. אִם חֲפִץ בָּנוּ ה', וְהָבִיא אֶתָּנוּ אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת, וְנִתְּנָה לָנוּ, אָרֶץ אֲשֶׁר הוּא זָכַת חֶלֶב וְדֶבֶשׁ:

ט. אַךְ בַּה' אֵל תִּמְרְדוּ, וְאַתֶּם אֵל תִּירָאוּ אֶת עַם הָאָרֶץ, כִּי לַחֲמֹנֹו הֵם, סָר צַלָּם מִצִּלָּתָם, וְה' אֶתָּנוּ, אֵל תִּירָאֵם:

אל תמרודו ואתם אל תיראו וגו', אין כאן שני ציוויים, א. אל תמרודו. ב. אל תיראו, אלא ציווי אחד, והשני הבטחה כתוצאה

ממנו, מה הציווי _____ ומה ההבטחה _____

כי לחמנו הם, מה הכוונה _____

סר ציָלָם, היינו שהמגן והחזק שלהם הסתלק, מי הוא: לפי פירוש א' _____ לפי פירוש ב' _____

י. וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעֵדָה לְרֹגֹם אֹתָם בְּאֲבָנִים, וּכְבוֹד ה', נִרְאָה בְּאַהֲל מוֹעֵד, אֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (פ)

לרֹגֹם אותם, את מי _____

וכבוד ה' נראה וכו' אל כל בני ישראל, מה הם ראו _____

מה חשב הקב"ה לעשות לבני ישראל:

יא. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה, עַד אֲנִי יִנְאַצְנִי הָעָם הַזֶּה, וְעַד אֲנִי לֹא יֵאֱמִינוּ בִּי, בְּכָל הָאֱתוֹת אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּקִרְבִּי:

עד אנה ינאצוני, פרש _____

ועד אנה לא יאמינו בי בכל האותות וגו', מדוע היה להם להאמין בקב"ה _____

ומה היה להם להאמין _____

יב. אֶכְנֹו בַדְּבָר וְאֹרְשֹׁנוּ, וְאַעֲשֶׂה אֹתָהּ, לָגוֹי גָּדוֹל וְעֵצוֹם מִמֶּנּוּ:

ואורישנו, האם זה לשון ירושה או גירושין (מן העולם) _____

ואעשה אותך לגוי גדול ועצום ממנו, על איזו שאלה אמר הקב"ה כאן תשובה _____

ומה התשובה בזה _____

בקשת משה להצלת בני ישראל:

יג. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל ה', וְשִׁמְעוּ מִצִּירִים, כִּי הִעֲלִיתָ בְּכַחַךְ אֶת הָעָם הַזֶּה, מִקִּרְבִּי:

יד. וַיֹּאמְרוּ, אֵל יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַזֹּאת, שְׁמָעוּ כִּי אֹתָהּ ה' בְּקִרְבָּה הָעָם הַזֶּה, אֲשֶׁר עֲזָן בְּעֵינָיו נִרְאָה אֹתָהּ ה', וְעַנְנָהּ עֲלֵיהֶם, וּבִעֲמֹד עֲנָן

אֹתָהּ הִלָּךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם, וּבִעֲמֹד אֵשׁ לַיְלָה:

טו. וְהִמָּתָה אֶת הָעָם הַזֶּה כְּאִישׁ אֶחָד, וַיֹּאמְרוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת שְׁמִיעָה, לֵאמֹר:

טז. מִבִּלְתִּי יִכָּלֵת ה', לְהָבִיא אֶת הָעָם הַזֶּה, אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם, וַיִּשְׁחָטֻם בַּמִּדְבָּר:

ביאור הפסוקים על פי רש"י:

ויאמר משה אל ה', ושמעו מצרים שהרגת את בני ישראל, והם הרי ראו כי (אשר) **העלית בכחך את העם הזה** (בני ישראל) **מקרבנו**,

וכאשר ישמעו שאתה הורגם, לא יאמרו שזה בגלל שחטאו לך, אלא **ואמרו אל** (יאמרו על) **יושב הארץ הזאת** (יושבי ארץ כנען), ומה

יאמרו, כנגד המצרים היה לך כח להלחם, אבל לא כנגד הכנענים, ומדוע יאמרו כך, כי **שמעו כי אתה ה' שוכן בקרבם אשר עין בעין**

נראה אתה ה' להם, ועננך עומד עליהם וגו', והכל בדרך חיבה, ולא ראו שאהבה זו נתקה והתבטלה מהם, ובכל זאת **והמתה את העם**

הזה כאיש אחד בפתאומיות, ולכן יאמרו **הגוים אשר שמעו את שמעך לאמר: "מבלתי יכולת ה' להביא את העם הזה אל הארץ אשר**

נשבע להם, בגלל שאין בכחו להלחם נגד שלושים ואחד מלכים גבורים וחזקים, לכן **וישחטם במדבר"**.

משה רבינו אמר בבקשתו, שאם ה' יהרוג את כל בני ישראל בבת אחת, יהיה מזה חילול ה' גדול

מה החילול ה' _____

המשך פרשת שלח פרק י"ד

יז. וַעֲתָה, יִגְדֹּל נָא פַחַּהּ, כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר:

יגדל נא כח ה', משה רבינו מבקש מה', שיגדיל את כחו (לשון גבורה), ע"י שיעשה לישראל כאשר דברת לאמר, ומה הוא הדיבור, "ה' ארך אפים וגו'", ככתוב בפסוק הבא.

יח. ה' אַרְךָ אַפִּים וְרַב חֶסֶד, נִשְׂא עֲוֹן וְפֹשַׁע, וְנִקְּה לֹא יִנְקָה, פֶּקֶד עֲוֹן אָבוֹת עַל בְּנִים, עַל שְׁלֹשִׁים, וְעַל רַבָּעִים:

ה' ארך אפים, מדוע כתוב "אפים"

סיכום הדין ודברים שבין הקב"ה למשה רבינו

כשהקב"ה כתב "ארך אפים"	מה שאל משה רבינו
	מה השיב לו הקב"ה
	מה טען משה
	מה אמר לו הקב"ה
כשחטאו בעגל ובמרגלים	מה התפלל משה
	מה אמר לו הקב"ה
	ומה אמר לו משה

ונקה, למי _____ לא ינקה, למי _____

יט. סֶלַח נָא לְעֹוֹן הָעָם הַזֶּה כַּגֹּדֶל חֶסֶדְךָ, וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַמְתָּה (סלחת) לָעָם הַזֶּה, מִמִּצְרִים וְעַד הַנֶּה:

כ. וַיֹּאמֶר ה', סֶלַחְתִּי כְּדָבָרְךָ:

סלחתי כדברך, משה רבנו ביקש מהקב"ה שיסלח לבני" משתי סיבות: א. שלא יהיה חילול ה' (פסוקים יג - טז), ב. שירחם עליהם כמו שהבטיח (פסוקים יז - יט), על איזה מהם הכוונה "כדברך" _____

כא. וְאֹלָם (אבל) חִי אֲנִי (לשון שבועה), וַיִּמָּלֵא כְבוֹד ה' אֶת כָּל הָאָרֶץ:

כב. כִּי כָל הָאֲנָשִׁים, הָרְאִים אֶת כְּבוֹדִי וְאֶת אֱתֹנִי, אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּמִצְרַיִם וּבְמִדְבָּר, וַיִּנָּסוּ אֹתִי זֶה עֲשֹׂר פְּעָמִים, וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי:

כג. אִם יֵרְאוּ אֶת הָאָרֶץ, אֲשֶׁר נִשְׁפַּעְתִּי לְאַבְתָּם, וְכָל מִנְאֲצֵי (מכעיס) לֹא יֵרְאוּהָ:

ואולם חי אני, וימלא כבוד ה' את כל הארץ, דהיינו שהקב"ה נשבע דכשם שאני חי, וכבודי מלא את כל הארץ, כך אקיים את דברי, מה הוא יקיים _____

"וינסו אותי זה עשר פעמים"

שם הנסיון	היכן היה	מה היה הנסיון	היכן נכתב
א. בים	זירדתם לים	שאמרו "המלכי אין קברים מצרים"	פרשת שלח
	זעלייתם מן הים	שאמרו כשם שאנו זעליים מצרים אחד, כך מצרים זעליים אחד	פרשת שלח
ג. בַּמִּן	מצדד סין	שנצטוו שלא לצאת אללקט בשבת והם יצאו	פרשת שלח
	מצדד סין	שנצטוו שלא להותיר ממנו למחרת והם הותירו	פרשת שלח
ה. בשליו	מצדד סין	שאמרו: "מי יתן מתנו יד ה' בארץ מצרים בשבת על סיר הגשר וזו"	פרשת שלח
	בקדחת התאווה	"והאספסוף אשר בקרבך התאוו תאוו ויאמרו מי יוכלנו גשר"	פרשת בהעלותך
ז. במים	מרה	"וילענו העם על משה לאמר מה נשתה"	פרשת שלח
	זרפדימ	"וירד העם על משה ויאמרו תע לנו מים ונשתה"	פרשת שלח
ט. בעגל	זסין	"וַיֹּאמֶר אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִעֲלִיךָ מִצְרַיִם"	פרשת כי תשא
י. במרגלים	מצדד פארן	שאמרו: "הארץ אשר עברנו לה לא תור אותה ארץ אוכלת יושביה היא"	פרשת שלח

המשך פרשת שלח פרק י"ד

אם יראו את הארץ, האם הכוונה שיראו, או שלא יראו _____
וכל מנאצי לא יראוה, את מה _____
כד. וְעַבְדִּי כָלָב, עֶקֶב (בגלל) שְׁחִיתָה רוּחַ אַחֲרֵת עִמּוֹ, וַיַּמְלֵא אַחֲרָי, וַהֲבִיאתִיו אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר בָּא שָׁמָּה, וְזָרְעוּ יוֹרְשֶׁנָּה:
רוח אחרת, כתב רש"י "שתי רוחות, אחת בפה ואחת בלב"
מה אמר בפה _____ ולמי אמר כן _____
ומה חשב בליבו _____
ומדוע אמר למרגלים שהוא עמהם בעצה _____
וימלא אחרי, פרש _____
והביאותיו אל הארץ אשר בא שמה, לאיזה חלק מן הארץ הכוונה _____
יורישנה, אפשר לפרשו בשני אופנים או מלשון 'ירושה' או מלשון 'הורשה' (גירוש)
איך תירגם אונקלוס _____ ומה פירושו _____ ואת מי יגרש _____
כה. וְהַעֲמַלְקִי וְהַכְנַעֲנִי יוֹשְׁבֵי בְּעֵמֶק, מִחֵר פָּנּוּ וְסָעוּ לָכֶם הַמִּדְבָּר, דֶּרֶךְ יָם סוּף: (פ)
והעמלקי וגו', ומה יקרה להם עם יעברו דרכם _____
ומדוע _____
מחר פנו, לאיזה צד _____ וסעו לכם, להיכן _____
עונשם בני ישראל על חטא המרגלים:
כו. וַיִּדְבֹּר ה', אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן, לֵאמֹר:
כו. עַד מָתִי אֶאֱרִיךְ אֶף לְעֵדָה הָרַעָה הַזֹּאת, אֲשֶׁר הִמָּה מַלְיָנִים עָלַי, אֵת תַּלְזוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר הִמָּה מַלְיָנִים עָלַי, שְׁמַעְתִּי:
לעדה הרעה וגו', מי הם ה"עדה" _____ ומה לומדים מזה _____
אשר המה מלינים, האם הכוונה שהם מתלוננים, או שהם גורמים לאחרים להתלונן _____
מי גרם למי להתלונן _____
את תלזות בני ישראל אשר המה מלינים, האם "המה" קאי על בני ישראל, או על המרגלים _____
סיכום הפסוק, הקב"ה אמר כאן ב' דברים:
א. "עד מתי לעדה הרעה הזאת, אשר המה מלינים עלי" - עד מתי אאריך אף למרגלים, אשר הסיתו את בני ישראל עלי.
ב. "את תלזות בני ישראל, אשר המה מלינים עלי, שמעתי" - שמעתי את התלזות שהמרגלים גרמו לבני ישראל להתלונן.
כח. אָמַר אֱלֹהִים, חִי אֲנִי נָאִם ה', אִם לֹא פֶאֶשֶׁר דִּבְרַתְּם בְּאָזְנִי, כֵּן אֶעֱשֶׂה לָכֶם:
כט. בַּמִּדְבָּר הַזֶּה, יִפְּלוּ בַּגְרִיכָם, וְכָל פִּקְדֵיכֶם לְכָל מִסְפָּרְכֶם, מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְמַעְלָה, אֲשֶׁר הִלִּינְתֶּם (שהתלוננתם) עָלַי:
ל. אִם אַתֶּם תִּבְּאוּ (אתם לא תבואו) אֶל הָאָרֶץ, אֲשֶׁר נִשְׁאַתִּי אֶת יָדִי (שנשבעתי) לָשׂוּב אֲתֶכֶם בָּהּ, כִּי אִם כָּלָב בֶּן יִפְנֶה וַיהוֹשֻׁעַ בֶּן נוֹן:
חי אני, כתב רש"י שהוא לשון שבועה, מה הוא נשבע _____
ומה הכוונה "חי אני" _____
כאשר דברתם, מה הם דיברו _____
וכל פקודיכם לכל מספרכם, בא לומר שהגזירה הוא רק על אלו שנמנים מבין עשרים שנה ומעלה _____
ומי נתמעט מגזירה זו _____
שפקודיו לעבודת הצבא הוא מבין שלשים שנה, כדכתיב "בני גרשון קהת ומררי מבין שלשים שנה וגו'" (ע"פ רשב"ם ב"ב דף קכ"א:)

המשך פרשת שלח פרק י"ד

לא. וטפכם, אשר אמרתם לבן יהוה, והביאתי אתכם, וידעו את הארץ, אשר מאסתם בה:

לב. ופגריכם אתם, יפלו במדבר הזה:

ופגריכם אתם, הוסיף תיבת "אתם", כדי לחלק בינם לבין הבנים שהוזכרו בפסוק הקודם, שייכנסו לארץ.

לג. ובניכם יהיו רעים (נודדים) במדבר ארבעים שנה, ונשאו את זנותיכם, עד תם פגריכם במדבר:

ארבעים שנה, מדוע ה' גזר עליהם להתעכב במדבר ארבעים שנה _____

מאיזו שנה מיציאת מצרים ה' ארבעים שנה' _____

ומדוע, הרי זה היה לפני חטא המרגלים _____

ואע"פ שהיו במדבר רק 39 שנים מחטא העגל, וא"כ אותם שנעשו אז בני עשרים מתו כשהיו בני 59, מ"מ נחשב שהגיעו לגיל שישים, כיון שהחשיב הקב"ה מקצת שנה ככולה.

ונשאו את זנותיכם, כתב רש"י כתרומתו 'ויקבלון ית חוביכון', פירוש, שהבנים ישאו את החטאים שלכם.

לד. במספר הימים, אשר תרתם את הארץ ארבעים יום, יום לשנה יום לשנה, תשאו את זנותיכם ארבעים שנה, וידעתם את תנאותי:

וידעתם את תנאותי, "תנאותי" הוא לשון הסרה

מה בני ישראל הסירו _____ וממי הסירו _____

וביאור הפסוק, אחרי שתקבלו את העונש יום לשנה, או אז תבינו את גודל הרעה בזה שהסרתם את לבבכם מאחרי ה'.

עונשם של המרגלים:

לה. אני ה' דברתי, אם לא זאת אעשה, לכל העדה הרעה הזאת הנועדים עלי, במדבר הזה יתמו, ושם ימותו:

לו. והאנשים, אשר שלח משה לתור את הארץ, וישבו (ויאמרו) וילינו עלינו את כל העדה, להוציא דבה על הארץ:

לז. וימתו האנשים, מוצאי דבת הארץ רעה, במגפה לפני ה':

וישבו וילינו עליו, אין הכוונה שהמרגלים שבו פעם נוספת והוציאו דיבה על הארץ, אלא היא אותה הוצאת דיבה, והפסוק בא להזכיר שהמרגלים

חזרו מתור הארץ והוציאו את דיבתה, ולכן הם מתו עתה במגפה לפני ה', כמפורש בפסוק ל"ז.

"להוציא דיבה", רש"י מפרש ש"הוצאת דיבה" פירושה שמדברים דברים רעים, וגורמים בזה לאחרים לדבר ג"כ רעה.

במגפה לפני ה', "במגפה", פירוש, במגפה הידועה לפני ה', והיינו שמדתו של הקב"ה להעניש מדה כנגד מדה.

מה היא המידה שחטאו בה _____

ומה היא המידה שנענשו כנגדה _____

לח. ויהושע בן נון, וכלב בן יפנה, חיו מן האנשים ההם, החלכים לתור את הארץ:

וכלב בן יפנה חיו וגו', אין צריך לומר שיהושע וכלב לא מתו, שהרי לא הוציאו דיבת הארץ

אלא, מה הכוונה "חיו מן האנשים ההם" _____

לט. וידבר משה את הדברים האלה, אל כל בני ישראל, ויתאבלו העם מאד:

שאלות סיכום:

א. על מי ה' גזר שלא ייכנסו לארץ _____

באיזה גיל הם ימותו _____

ב. מניין ששבט לוי לא נכללו בגזירה זו _____

ג. ומי יזכה להכנס לארץ _____

ד. מה היה עונשם של המרגלים _____

ומדוע נענשו בזה _____

ה. מי קיבל את נחלתם של המרגלים שמתו _____

המשך פרשת שלח פרק י"ד

מ. וַיִּשְׁכְּמוּ בַבֹּקֶר, וַיַּעֲלֹ אֶל רֹאשׁ הָהָר לֵאמֹר, הֲנִנּוּ, וְעֲלִינוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר ה', כִּי חֲטֵאנוּ:

אל ראש ההר, איזה הר _____

ועלינו אל המקום, איזה מקום _____ אשר אמר ה', מזה הוא אמר _____

כי חטאנו, לאיזה חטא הכוונה _____

וכיצד הם רצו לתקן חטא זה _____

מא. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, לָמָּה זֶה אַתֶּם עֹבְרִים אֶת פִּי ה' שֶׁאִמַּר "פִּנוּ וּסַעוּ לָכֶם הַמַּדְבָּר וּגו'" (לעיל כ"ה), וְהוּא לֹא תַצְלַח:

והיא לא תצליח, כתב רש"י "זו שאתם עושים לא תצליח", מזה הם עושים _____

מב. אֶל תַּעֲלוּ, כִּי אֵין ה' בְּקֶרְבְּכֶם, וְאִם תִּשְׁמְעוּ וְלֹא תַעֲלוּ, אִם תִּשְׁמְעוּ (תשברו), לָפָנַי אֵיבִיכֶם:

מג. כִּי הֶעֱמַלְקִי וְהַפְּנִיעִי שֵׁם לִפְנֵיכֶם, וְנִפְלַתֶם בַּחֲרֵב, כִּי עַל כֵּן שָׁבַתֶם מֵאֲחֵרֵי ה', וְלֹא יִהְיֶה ה' עִמָּכֶם:

כי על כן שבתם, בא לפרש הטעם לזה שיפלו בחרב, מזה הטעם _____

מד. וַיַּעֲלֹ, לַעֲלֹת אֶל רֹאשׁ הָהָר, וְאֶרֶץ בְּרִית ה' וּמִשָּׁה, לֹא מָשׁוּ מִקֶּרֶב הַמַּחֲנֶה:

פירוש "ויעפילו, לעלות אל ראש ההר"

לפי"ז מה הפירוש "ויעפילו לעלות אל ראש ההר"	מה הוא הלשון של "ויעפילו"	
חִטָּקוּ וְלֹא כָפַחוּ מִשָּׁה שֶׁאִמַּר שִׁפְלוּ זַחַר, וְלֹא לֵרֹאשׁ הָהָר		לפי רש"י
הֵלֵכוּ לֵרֹאשׁ הָהָר וְלֹא מִשָּׁה, וְלֹא לֵרֹאשׁ הָהָר		לפי מדרש תנחומא

מה. וַיֵּרֶד הֶעֱמַלְקִי וְהַפְּנִיעִי, הַיֹּשֵׁב בְּהָר הַהוּא, וַיִּכּוּם וַיַּכְתּוּם עַד הַחֲרָמָה: (פ)

ויכתום, הוא לשון שבירה ורציצה, איך זה משמע בלשון "ויכתום" _____

עד החרמה, עד המקום שנקרא "חרמה", מדוע נקרא כך _____

פרק ט"ו

פרשת נסכים:

א. וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה, לֵאמֹר:

ב. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם, כִּי תִבְאוּ אֶל אֶרֶץ מוֹשְׁבֵיכֶם, אֲשֶׁר אָנִי נֹתֵן לָכֶם:

כי תבואו, מה הבטיחם הקב"ה בזה _____

הרמב"ן מפרש מדוע בישר להם זאת כאן, וז"ל: "ואולי היה זה עתה לנחמם ולהבטיחם, כי היו נואשים, לאמר, מי יודע מה יהיה לאורך ימים לסוף ארבעים שנה, ואם יחטאו גם הבנים, ולכן ראה הקב"ה לנחמם, כי בצוותא אותם במצות הארץ, הבטיחם שגלוי לפניו שיבאו ויירשו אותה".

ג. וַעֲשִׂיתֶם אִשָּׁה לְה' עֹלָה אוֹ זֶבַח (שלמים), לְפָלֵא (להפריש) נָדָר אוֹ בְּנִדָּה, אוֹ בְּמַעֲדֵיכֶם, לַעֲשׂוֹת רֵיחַ נִיחֹחַ לְה'. מִן הַבֶּקֶר אוֹ מִן הַצֹּאן:

ועשיתם אשה וגו', האם נאמר בזה ציווי להקריב קרבנות _____

אלא, מה הכוונה "ועשיתם" _____

במועדיכם, לאלו קרבנות הכוונה _____

ריח ניחוח, מה הפירוש _____

ד. וְהִקְרִיב הַמִּקְרִיב קֶרְבָּנוֹ לְה', מִנְחָה סֵלֶת עֲשָׂרוֹן, בָּלוֹל בְּרִבְעִית הֵהִין שֶׁמֶן:

ה. וַיִּזֵּן לַנֶּסֶךְ רִבְעִית הֵהִין, תַּעֲשֶׂה עַל הָעֹלָה אוֹ לַזֶּבֶח, לְכַבֵּשׁ הָאֶחָד (היינו, נסכים אלו תעשה, אם הוא מביא כבש):

והקריב המקריב וגו', המקריב קרבן מביא לנסכיו: 1. קרבן מנחה, 2. שמן, 3. יין

מה עושים עם: המנחה _____ השמן _____ היין _____

המשך פרשת שלח פרק ט"ו

ו. או לאיל תעשה מנחה, סלת שני עשרונים, בלולה בשמן שלשית ההין:

ז. וזין לנסך שלשית ההין, תקריב ריח ניחח לה:

"כבש" ו"איל", הם אותה בהמה, רק שבתחילת חייה קרויה כבש, ואח"כ משתנה שמה לאיל, ובין שני שלבים אלו, יש עוד שלב, שאז קרויה פלגם.

או לאיל, לפי פשוטו בא לומר, שאם הקרבן הוא איל, אלו הם נסכיו.

ומזה שכתוב "או", ולא 'ואם איל הוא', דרשו חז"ל שבא לרבות "פלגם", שאלו נסכים הוא מביא

סיכום הנסכים של קרבן הבא מן הצאן

ב-12 חדשים הראשונים	בחודש השלשה עשר	לאחר ששלמו 13 חדשים
כז	פלג	איל
אלו נסכים מביא עמו		

ח. וכי תעשה בן בקר עלה או זבח, לפלא נדר או שלמים, לה:

ט. ותקריב על בן הבקר מנחה, סלת שלשה עשרונים, בלול בשמן חצי ההין:

י. וזין, תקריב לנסך חצי ההין, אשה ריח ניחח לה:

אשה ריח ניחח לה, בנסכים יש, מנחה בלולה בשמן וזין, על מה נאמר "אשה ריח ניחח לה"

מדוע בין לא שייך "אשה לה"

יא. ככה תעשה, לשור האחד, או לאיל האחד, או לששה בכבשים או בעזים:

החילוקים בין כבש לעז לדין נסכים

עז, שעיר ותיש	כבש ואיל	צורתו
		
		האם יש חילוק בנסכיו בין קטנותו לגדלותו

יב. כמספר הקרבנות אשר תעשו, ככה תעשו נסכים לאחד (לכל אחד מהם), כמספרם של הקרבנות, כך מספר הנסכים:

כמספר אשר תעשו, פירוש, כפי מספר הבהמות אשר תקריבו, כך תעשו מנחת נסכים לכל אחד מהקרבנות.

יג. כל האזרח יעשה ככה את אלה, לתקריב אשה, ריח ניחח לה:

יד. וכי יגור אתכם גר, או אשר בתוכם לדרתיכם, ועשה אשה ריח ניחח לה, פאשר תעשו בן יעשה:

טו. הקהל, חקה אחת, לכם ולגר הגר, חקת עולם לדרתיכם, פכם פגר יהיה לפני ה':

ככם כגר, מה הפירוש

טז. תורה אחת, ומשפט אחד יהיה לכם, ולגר הגר אתכם: (פ)

המשך פרשת שלח פרק ט"ו

שאלות סיכום (פרק ט"ו פסוקים א-ט"ז):

- א. עם אלו קרבנות צריכים להביא נסכים _____
 ב. כשמביא כמה קרבנות מאותו מין, האם מביא נסכים לכל קרבן וקרבן, או אחד לכולם _____
 ומנלן _____
 ג. גר שהביא קרבן, האם חייב להביא נסכים _____
 דין הנסכים שצריך להביא לכל מיני הבהמות

פסוקים	מין הבהמה	כמה עשרונים סולת מביא למנחתו	בכמה לוג שמן צריך לבלול את המנחה	כמה יין מביא לנסכו
ד-ה	כבש			
ו-ז	איל ופילגס			
ח-י	בן בקר			
יא	עז (בין קטן ובין גדול)			

פרשת חלה:

יז. וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה, לֵאמֹר:

יח. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם, כְּבָאֲכֶם אֶל הָאָרֶץ, אֲשֶׁר אֲנִי מְבִיא אֲתֶכֶם שָׁמָּה:

בבאכם אל הארץ, כתב רש"י "משונה ביאה זו מכל ביאות שבתורה"

במה שונה הלשון כאן מכל מקום שנאמר ביאה _____

מתי נתחייבו במצוות שנאמר בהם "כי תבוא" או "כי תבואו" _____

ומתי נתחייבו במצוות חלה _____

יט. וְהָיָה בְּאֲכֹלְכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ, תְּרִימוּ תְרוּמָה לָהּ:

כ. רֹאשִׁית עֲרִסְתֶּיכֶם, חֲלָה תְרִימוּ תְרוּמָה, כְּתִירוֹמַת גֶּרֶן בֵּן תְּרִימוּ אֹתָהּ:

ראשית עריסותיכם, פירוש, כאשר תלושו את עיסתכם שאתם רגילים לאפות, ראשית כל תפרישו ממנה חלה לה'

וחיוב הפרשת חלה הוא כפי שיעור העיסה שהיו רגילים לעשות, כך הוא השיעור להתחייב בחלה

מה הוא השיעור _____

כתרומת גורן, לענין מה דימתה התורה את חלה לתרומת גורן _____

ומה השיעור של החלה שרבנן נתנו: לבעל הבית _____ לנחתום (אופה) _____

כאסקל"ב יגוד"ז - סימן למידות חז"ל

המידה	כור	איפה	סאה	קב	לוג	ביצה
שווה ל..	י	ג	ו	ד	ו	
	10 איפות	3 סאין	6 קבין	4 לוגים	6 ביצים	

לפי זה כמה ביצים יש: באיפה _____ בעשירת האיפה _____

המשך פרשת שלח פרק ט"ו

כא. מראשית עריסותיכם, תתנו לה' תרומה, לדרתיכם: (ט)

מראשית עריסותיכם, מדוע חזר וכתב זאת, הלא בפסוק כ' כבר נאמר "ראשית עריסותיכם" _____

ביאור מה לומדים ממה שנאמר "מראשית עריסותיכם"

לפי"ז את מה צריך להפריש, את העיסה הראשונה, או תחילת כל עיסה	האם "ראשית" הכוונה לראשון או להתחלה	
		אילו נאמר רק "ראשית עריסותיכם" (בפסוק כ')
		עכשיו שנאמר ג"כ "מראשית עריסותיכם" (בפסוק כ"א)

תתנו לה' תרומה, מה לומדים מ"תתנו" _____

היינו שחז"ל סמכו על פסוק זה, להצריך נתינה חשובה, (לעיל פסוק כ' כתב רש"י מהו השיעור).

פרשת חטאת שגגת עבודה זרה:

כב. וכי תשגו, ולא תעשו את כל המצוות האלה, אשר דבר ה' אל משה:

כג. את כל אשר צוה ה' אליכם ביד משה, מן היום אשר צוה ה' והללאתה, לדרתיכם:

וכי תשגו ולא תעשו, במקרה שכל ישראל חטאו בשוגג, אלו קרבנות עליהם להביא לכפרתם:

אם עברו על אחת מכל מצוות התורה (חוץ מע"ז) _____

אם עבדו עבודה זרה _____

וכי תשגו וגו', באיזו עבירה מדובר כאן _____

מאלו מילים בפסוק לומדים זאת _____

כיצד לומדים זאת _____

אשר דבר ה' אל משה, מה שמעו בני ישראל מפי הקב"ה לגבי איסור ע"ז: א. _____ ב. _____

רש"י הביא על זה את הפסוק "אחת דיבר אלקים, שתים זו שמענו", ומפרש הגו"א וז"ל, "שהוא יתברך בדבור אחד דיבר כל י' דברות, ושתים שמענו מן הדברות" מהקב"ה בעצמו.

את כל אשר צוה וגו', מאלו מילים בפסוק למדו שהעובד עבודה זרה, הרי הוא:

ככופר בכל התורה כולה _____

ככופר בכל שנתנבאו הנביאים _____

כד. והיה אם מעיני העדה (הסנהדרין) נעשתה לשגגה, ועשו כל העדה, פר בן בקר אחד לעלה לריח ניחח לה', ומנחתו ונסכו במשפט, ושעיר עזים אחד לחטת:

אם מעיני העדה נעשתה, מה הייתה שגגתם של "עיני העדה" _____

לחטת, מה למדנו מזה שכתוב "חטת" חסר אל"ף _____

במה שונה חטאת זו משאר החטאות _____

כה. וקפר הפהו על כל עדת בני ישראל, ונסלח להם, כי שגגה הוא, והם הביאו את קרבנם אשר לה', וחטאתם לפני ה' על שגגתם:

את קרבנם אשר לה', וחטאתם לפני ה', לעיל בפסוק כ"ד כתוב שצריכים להביא פר ושעיר

לאיזה מהם הכוונה, כשכתוב: "קרבנם אשר לה'" _____ "וחטאתם אשר לה'" _____

כו. ונסלח לכל עדת בני ישראל, ולגר הגר בתוכם, כי לכל העם בשגגה: (ט)

המשך פרשת שלח פרק ט"ז

יחיד שעבד עבודה זרה בשוגג:

כו. ואם נפֿש אחת תִּחַטֵּא בְּשִׁגְגָה, וְהִקְרִיבָה עֹז בֶּת שְׁנֵתָהּ, לְחַטָּאת:

תחטא בשגגה, באיזה חטא מדובר כאן.

עז בת שנתה, יחיד שעבר בשוגג על אחת משאר עבירות, איזה קרבן הוא מביא

ומה הוא מביא כשעבד ע"ז בשוגג

כח. וְכֹפֶר הַכֹּהֵן, עַל הַנֶּפֶשׁ הַשֹּׁגְגָה, בְּחַטָּאָה בְּשִׁגְגָה לִפְנֵי ה', לְכֹפֶר עָלָיו וְנִסְלַח לוֹ:

כט. הָאֲזִנָּה בְּכַנִּי יִשְׂרָאֵל, וְלֹגֶר הָגֵר בְּתוֹכָם, תּוֹרָה אחת יִהְיֶה לָכֶם, לַעֲשֹׂה בְּשִׁגְגָה:

ל. וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בְּיַד רָמָה, מִן הָאֲזִנָּה וּמִן הָגֵר, אֵת ה' הוּא מִגְדֵּף, וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִקֶּרֶב עַמָּה:

ביד רמה, פרש _____ ומה עונשו של העובד כך עבודה זרה _____

מגדף, רש"י מפרש דהיינו "מחרף", דהיינו שהוא מבזה את ה'.

כתב רש"י "ועוד דרשו רבותינו, מכאן למברך את ה' שהוא בכרת"

מה הפירוש "מברך את ה'" _____

לא. כִּי דִבֶּר ה' בְּזֶה, וְאֵת מִצְוָתוֹ הָפַר, הַפֶּרֶת תִּפְרֹת הַנֶּפֶשׁ הַהוּא, עֲוֹנָה בָּהּ: (פ)

דבר ה' בזה, מדוע העובד ע"ז נקרא שביזה את "דבר ה'" _____

עוונה בה, היינו שרק אם העוון עדיין נמצא בה, יש עונש כרת

מה הכוונה שהעוון עדיין בה _____

שאלות סיכום (פרק ט"ז, כב - לא):

א. קרבנות של העובדים ע"ז

ולאיזה קרבן מקריבים אותם	אלו בהמות מביאים		
		בעבודה זרה	כשכל ישראל חטאו בשוגג
		בשאר עבירות	
		בעבודה זרה	כשיחיד חטא בשוגג
		בשאר עבירות	

ב. ציבור שעבדו ע"ז בשוגג, איזה קרבן מקריבים תחילה, את החטאת או העולה _____

ג. מה עונשו של העובד עבודה זרה במזיד _____

וכיצד יכול להפטר מעונש זה _____

ד. מה עונשו של "המברך את ה'" _____

ומנלן _____

המשך פרשת שלח פרק ט"ו

פרשת מקושש:

לב. וַיְהִי בְּנִי יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר, וַיִּמָּצְאוּ אִישׁ מִקֹּשֶׁשׁ (מלקט) עֲצִים בְּיוֹם הַשַּׁבָּת:
וַיְהִי בְּנִי יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר וַיִּמָּצְאוּ, כֵּתֵב רַש"י שֶׁהַפֶּסֶק דִּיבֵר בַּגְּנוּתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, מֵהָ הִיא הַגְּנוּת
לג. וַיִּקְרִיבוּ אוֹתוֹ הַמִּצְאִים אוֹתוֹ מִקֹּשֶׁשׁ עֲצִים, אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן, וְאֶל כָּל הָעֵדָה:
הַמוֹצִאִים אוֹתוֹ מִקֹּשֶׁשׁ, מֵהָ זֶה בֵּא לֹמֵר, הֲרִי כִבֵּר כֶּתוּב "וַיִּמָּצְאוּ אִישׁ מִקֹּשֶׁשׁ עֲצִים"
ולפי"ז, כִּךְ הוּא פִירוּשׁ הַפֶּסֶק: וַיִּקְרִיבוּ אוֹתוֹ, הַמוֹצִאִים אוֹתוֹ שֶׁהוּא עֵדִין מִקֹּשֶׁשׁ עֲצִים.
לד. וַיַּעֲזִיבוּ אוֹתוֹ בַּמִּשְׁמֶר (בבית האסורים), כִּי לֹא פָּרַשׁ, מֵהָ יַעֲשֶׂה לוֹ: (ס)
כִּי לֹא פֹרֵשׁ מֵהָ יַעֲשֶׂה לוֹ, הָאֵם הֵם יָדְעוּ שֶׁהַמַּחֲלֵל אֶת הַשַּׁבָּת חַיִּיב מִיתָה
אלא מֵהָ לֹא פֹרֵשׁ

לה. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה, מוֹת יוֹמָת הָאִישׁ, רָגוּם אוֹתוֹ בָּאֲבָנִים כָּל הָעֵדָה, מִחוּץ לַמַּחֲנֶה:
רָגוּם, הַקֶּב"ה צִוּוּהוּ אוֹתָם לִרְגֹמָם בָּאֲבָנִים, וּלְפִי"ז הִיָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת כֶּתוּב "רָגוּם" (הרי"ש בשוא), אֲמַנָּם כֶּתוּב "רָגוּם" (הרי"ש בקמץ), שֶׁאִינוּ לִשְׁוֹן
צִוּוּי, אֲלֵא הוּא שֵׁם הַפְּעוּלָה, וְאִינוּ מִתִּיחַס לְגוֹף וְלִזְמַן, כִּמוֹ "זָכוּר וְשִׁמּוּר" שֶׁהֵם תְּמִידִים, וְלֹא צִוּוּי לִזְמַן מִסּוּיִם.
לו. וַיַּעֲזִיבוּ אוֹתוֹ כָּל הָעֵדָה אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה, וַיִּרְגְּמוּ אוֹתוֹ בָּאֲבָנִים וַיָּמוּת, כִּי אֵת מֹשֶׁה: (פ)
וַיִּזְצִיאוּ אוֹתוֹ, מֵהָ לִּמְדִים מִזֶּה

פרשת ציצית:

לז. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה, לֵאמֹר:
לח. דִּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתֶּם אִלֵּיהֶם, וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל כַּנְּפֵי בְּגֵדֵיהֶם, לְדֹרֹתָם, וְנָתַנוּ עַל צִיצִית הַתְּלוּיִים עַל הַכֶּנֶף, פְּתִיל תְּכֵלֶת:
ביאור לשון "ציצית"

היכן מצאנו לשון זו	האם "ציצית" הכוונה לחוטים התלויים, או מלשון הצצה והבטה	
		פירוש א'
		פירוש ב'

תכלת, כֵּתֵב רַש"י צִבֵּעַ יְרוּק, כּוֹוֹנָתוֹ לְצִבֵּעַ כַּחֲלוֹ כְּגוֹוֹן הַיָּם, בְּמֵה צוֹבְעִים אֶת הַחוּטִים
לט. וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית, וְרֵאִיתֶם אוֹתוֹ, וְזָכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה', וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם, וְלֹא תִתְּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶּם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם, אֲשֶׁר אֹתָם זִנִּים
אַחֲרֵיהֶם:
וְזָכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה', רַש"י מִפְּרֹשׁ, שֶׁעַל יְדֵי רֵאִיִּית הַצִּיצִית נִזְכָּרִים בְּתַר"ג מִצְוֹת
בֹּאֵר כִּי צִד
וְלֹא תִתְּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶּם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם, כֵּתֵב רַש"י שֶׁתִּיבַת "תִּתְּרוּ" הוּא כִּמוֹ "וַיִּשׁוּבוּ מִתּוֹר הָאָרֶץ", שֶׁפִּירוּשׁ, חִיפּוּשׁ וּבְדִיקָה.
מִדּוּעַ נֹאמַר "וְלֹא תִתְּרוּ" דּוּקָא עַל הַלֵּב וְהַעֲנִינִים
כִּי צִד הֵם עוֹשִׂים זֹאת
מ. לְמַעַן תִּזְכְּרוּ, וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתֵי, וְהִיִּיתֶם קְדָשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם:

המשך פרשת שלח פרק ט"ו

מא. אני ה' אלֵקֵיכֶם, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים, אֲנִי ה' אֵלֵיכֶם: (פפפ)

"אני ה' אלֵקֵיכֶם"

שם זה שם	האם זה שם	וכיצד מתקיימת מידה זו
אני ה'	של מידת הרחמים או של מידת הדין	
אלֵקֵיכֶם		

אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים, מה בא לומר בזה _____
 אני ה' אלֵקֵיכֶם, כתב רש"י שכתב זה עוד פעם לומר "על כרחכם אני מלככם"
 מה הכוונה בזה _____
 אם לא כתב כן, מה היו יכולים ישראל לומר _____
 אשר הוצאתי אתכם, הזכיר יציאת מצרים, לומר שכמו שה' הבחין במצרים בין דברים דומים, כך הוא יבחין במצות ציצית:
 בין מה למה ה' הבחין במצרים _____
 ובמה הוא יבחין בציצית _____
 רש"י מביא בשם רבי משה הדרשן, שמפרש את סמיכות הפרשיות.

ביאור סמיכות הפרשיות על פי ר' משה הדרשן

אלו פרשיות נסמכו זה לזה	מניין שהיא שקולה ככל המצוות
א.	"את כל אשר צוה וגו'": מליץ של האדמה וצדקת אלילים, כספר כל התורה כלל
ב.	
ג.	

עוד מביא רש"י את דברי רבי משה הדרשן, שדורש שמצות ציצית ניתנה כנגד דברים שהיו ביציאת מצרים.
 ועפ"ז הוא דורש כמה מהדברים שנאמרו בציצית, בפרשתנו, ובפרשת כי תצא שנאמר: "גדילים לך על ארבע כנפות קסותך אשר תכסה בה".
 ביאור הדרשות:

"על כנפי בגדיהם", כנגד מה נצטוו לתת ציצית על הכנף _____
 וכנגד מה נצטוו רק בבגד ארבע כנפות ולא שלש או חמש _____
 "פתיל תכלת", איזו מכה נרמזה כאן _____
 מהו לשון "תכלת" לפי דרשה זו _____
 מתי הייתה מכת בכורות _____
 ובמה תכלת דומה לזה _____
 כנגד מה נצטוינו לעשות שמונה חוטי ציצית _____

סיכום המצוות בפרשת שלח ע"פ ספר החינוך

מנין המצוה	מצות	המצוה	כתוב את לשון הפסוק
שפה	עשה	מצות חלה	פרק ט"ו פסוק כ'
שפו	עשה	מצות ציצית	שם פסוק ל"ח
שפז	לא תעשה	שלא לתור אחר מחשבת הלב וראיית העיניים	שם פסוק ל"ט